12 Aug. klædning eller være opførte af ildfast Material, og som anbringes over den for Bygninger bestemte Høide af 16 Alen, skulle, undtagen mod Syen, forsynes med Valmtag. § 24. Til Tagtækning maa ikke benyttes andre end ildfaste Materialier. Bordtag under Tækningen tillades, dog bør i dette mod Gaden paa ethvert Tag af mindre end 18 Alens Længde anbringes idetmindste een og paa længere Tage mindst to Luger, 1 Alen i Firkant, samt i en Høide af omtrent 1½ Alen fra Loftets Gulv. § 25. Intet Slags Udbygning eller Karnap eiheller noget udenfor Husets Gadelinie udstaaende Vindue eller deslige maa anbringes paa Bygning til Gade eller offentlig Passage, dog undtages Balconer af Jern eller Steen, opførte i den Høide, at de ei kunne være Færselen til Hinder, saa og — naar dertil af Reguleringscommissionen gives Tilladelse — Portaler og Collonader. De nuværende Udbygninger og Karnapper maae ei med nye Fodstykker eller ny Grundvold forsynes, ei heller, naar de af Ælde eller andre Aarsager forgaae, paany opføres. § 26. Foran nye Bygninger og hvor Trapper ellers indrettes, maae disse ikke rykkes ud fra Husets Gadelinie mere end en Tiendedeel af Gadens Bredde, dog saaledes, at Trappen ikke bliver under 12 Tommer og ikke over 1½ Alen mod Gaden. Kjeldernedgange kunne indrettes med en Trappe af 18 Tommers Fremspring udenfor Husets Gadelinie, dog uden at det maa overskride en Tiendedeel af Gadens Bredde. Naar Reguleringscommissionen finder det nødvendigt og hensigtsmæssigt, kunne Kjeldernedgange paa Almindinge og lignende brede Pladse tillades trukne indtil 1½ Alen fra Husets Gadelinie. Ligeledes kunne Trapper tillades trukne indtil 2 Alen, hvor dette findes aldeles nødvendigt og hvor Passagen ikke hindres. Saadan Tilladelse skal dog ikkun meddeles midlertidig, og kan af samme Commission igjen, naar det findes fornødent, tilbagekaldes. Naar de nuværende Trapper og Kjeldernedgange undergaae en Hovedreparation, maae de ikke gives en større Bredde end de have, medmindre samme er under det befalede Maal; springe de derimod frem over respective 2 og 1½ Alen, skulle de rykkes saa langt

ind, at dette Maal ikke overskrides. Foranstaaende Regler skulle ogsaa være gjældende, naar Trapper flyttes. Bygningscommissionens Bestemmelse om det nye Sted maa indhentes, førend saadan Flytning foretages. Saavel de ældre som de nye Kjældernedgange skulle saaledes forsynes, at Fodgjængere ere betryggede imod at falde i dem, og kan det ikke skee paa anden Maade, skal det være tilladt at anbringe Rækværk, Jernstænger eller Bøiler. Forinden der skrides til Opførelse eller Forandring af de i denne § omhandlede Gjenstande, skal Anmeldelse skee til Stadsconducteuren. 12 Aug.

§ 27. Andre Slags Rækværker, Afvisere, Jernstænger, Bøiler eller deslige maae ikke anbringes langs Bygninger eller opsættes paa Fortougene. Dog skal det være tilladt foran Vinduer og Døre, der ere saa lave og iøvrigt saaledes beliggende, at de ere udsatte for at beskadiges af Færsel, at anbringe Bøiler, naar disse ei optage saamegen Plads, at Passagen derved hindres.

§ 28. Mod Gade eller offentlig Plads skal paa enhver Bygning, naar Tagrender anbringes, disse forsynes med Afløbsrør, der ledes langs ned ad Bygningen, hvilket ogsaa skal iagttages, naar deslige Render undergaae Reparation. Forøvrigt skal enhver lede sit Tagvand saaledes, at det ikke paa noget Sted har Fald paa Naboers Bygning eller Grund.

§ 29. Planke- eller Stakitværker, der opføres mod Gade eller offentlig Passage, maae ikke opsættes af uhøvlede Bord. Saavel bemeldte Hegn som Steengjærder af 12 Alens Længde eller derover skulle, forsaavidt Reguleringscommissionen maatte finde det nødvendigt eller hensigtsmæssigt, forsynes med en Port af mindst 4 Alens Bredde.

§ 30. Hovedindgangen til en Bygning maa ikke gjøres smalere end 1¾ Alen i Lyset.

§ 31. I enhver Bygning, som opføres fra nyt, skal der lige til Mørkloftet være Trapper, hvilke uden Bygningscommissionens Tilladelse ikke maae have under 1½ Alens Bredde mellem Vangerne.

§ 32. Locumer eller Bevaringssteder for Gjødsel maae ikke indrettes saaledes, at de have nogen Aabning, Dør eller Luge imod offentlig Passage eller Nabogrund.

§ 33. Bygninger, Plankeværker, Gesimser eller andet

12 Aug. udvendigt Træværk maae ikke kjærebredes. § 34. Uden om de nederste Etager af de Pakboder, som herefter opføres fra Nordnæspynten til Torvet, skulle paa de Sider, som vende imod Søen, være Svaler, som ei maae lukkes eller indklædes, og til hvilke der skal haves Adgang fra den tilstødende Alminding eller Sogaard. Ligesom de nuværende Gjennemgange mellem Sogaardene fremdeles skulle bibeholdes, saaledes skal Bygningscommissionen ved Bebyggelsen af Sogaarde i dette Strog paasee, at der, hvor det findes gjørligt, anbringes Gjennemgange mellem Eiendommene af mindst 2 Alens Bredde, som dog kunne lukkes med Porte. § 35. Vindeskurene paa den Contorske Brygge skulle være af Standerværk, staae nederst ved Vaagen og ikke være over 10 Alen i Firkant og 8 Alen i Høide til Tagets Overkant. De kunne med Bygningscommissionens Tilladelse forsynes med et let Bordkag. § 36. Faste Udliggere tillades ikkun af Jern. § 37. I grundmurede Bygninger samt i alle Bygninger, som efter § 15 skulle beklædes med ildfast Material, og have mere end een Etage, skal der paa Lofterne gjøres et Indskudsdække, og imellem dette og Loftbordene lægges et Lag rødt stampet Leer af 2 Tommers Tykkelse. § 38. Ingen maa, medens han foretager Bygningsarbeide eller Reparation paa Bygning, sætte Plankeværk eller Indhegning videre ud paa Fortouget eller Gaden, end det for Stilladser og Materialier nødvendigen behøves, efter Bestemmelse af Politimesteren, der i fornødent Fald har at indhente Stadsconducteurens Betænkning. § 39. Er en Bygning, Indhegning eller nogen Deel deraf saa forfalden, eller opføres en Bygning saa slet, at den af Bygningscommissionen ansees at true den offentlige Sikkerhed med Fare, skal det, hvoraf Skade kan befrygtes, efter Commissionens Forlangende uopholdelig forsvarligen istandsættes eller besørges borttaget af Eieren, eller i fornødent Fald af Politiet paa hans Bekostning. § 40. I de Bygninger, som ligge inden det Rum, hvilket efter § 9 er bestemt at skulle være ubebygget mellem Soboder og Bygninger paa Landsiden, i Sandvigen, Skudevigen og Møhlenpriis samt ved Nostet, maa intet Ildsted (Kakkelovne derun-

der indbefattede) opføres, hvor saadant ikke forhen har været. Ei heller maa nye Ildsteder (Kakkelovne derunder indbefattede) anbringes i Sø- og Pakboder, paa den Contorske Grund eller sammes Brygge, eller i Skure, og ei heller i Værelser, der ere lavere end 3 Alen, medmindre de ere heelt overhvælvede og forsynede med Steengulve. Naar de Sø- eller Pakboder, hvori Ildsted findes, engang nedrives eller forgaae, maa saadant ei igjen anbringes. 12 Aug.

§ 41. Enhver Skorsteenspibe skal inden i Lysningen holde mindst 18 Tommer paa hver af dens 4 Sider fra øverst til nederst, samt, naar den er uden Arnested, hvor den begynder, gives en Feierdør af Metal, mindst 18 Tommer i Firkant. Ingen Skorsteenspibe maa lægges horizontal eller trækkes under en mindre Vinkel end 45 Grader, medmindre den hviler paa en fra Grunden af opført solid Muur. Derimod tillades det, naar og saavidt det fornødiges, at trække den, dog ikke under den anførte Vinkel af 45 Grader, enten paa Stol, med Muursteen lagt paa Fladen mellem Piben og Stolen, eller paa Vanger af Muursteen, anbragte under begge Sidevægge af Piben saa høit, som Sløifningen udfordrer. Hvor Trækningen er saa liden, at ingen Stol findes fornøden, kan Bygningscommissionen fritage herfor.

§ 42. Piber til Ledning af Røg kunne ogsaa indrettes til at renses med Børster, og benævnes da Lodpiber. a) Disse Piber kunne enten gives et cirkelrundt eller hvilketsomhelst andet Gjennemsnit, men hvoraf ingen Side eller Diameter maa være under 6 eller over 9 Tommer. Gjennemsnittets Form skal nøiagtig bibeholdes gjennem hele Piben, lagt vinkelret paa Retningslinien. b) De maae altid opføres lodrette til over Loftsbjælkelaget, medmindre de kunne trækkes i en fast Muur, og skulle derfra ikke gives flere end 2 Boininger og i intet Tilfælde maae de trækkes under en mindre Vinkel end 45 Grader. De Hjørner og Vinkler, som opstaae ved en forandret Retning, skulle afrundes efter et Cirkelstykke af mindst 3 Fods Radius. Naar disse Piber trækkes paa Stole af Træ, skal den mod Stolen vendende Vange være af en heel Steens Muur. c) Der skal altid og især naar Piben ikke forbindes

12 Aug. med Muur, saasom i Richer, men opføres fritstaaende, tages Hensyn til sikker Construction, og maa en Lodpibe, naar den opføres fritstaaende i en Høide af indtil 4 Alen, gives Vanger af mindst ½ Steen, og naar Høiden er derover indtil 8 Alen, Vanger af en heel Steen. I alle andre Tilfælde skulle Lodpiberne, naar de skulle staae frit i større Høide, styrkes med hensigtsmæssigen anbragte Forstærkninger, som Bygningscommissionen finder forsvarlige. d) Enhver Lodpibe skal der, hvor den begynder, og over det øverste Bjælkelag forsynes med en tætsluttende Feierdør med dobbelt Bund og dobbelt Fals, der indrettes til at lukke sig selv, og som ikke maa være mindre end Pibens Gjennemsnit. Ligeledes skal der anbringes Feierdør ved enhver forandret Retning. Disse Døre maae intetsteds komme Træværk nærmere end 3 Fod, og skal Gulvet ved nederste Dør belægges med Jernplader i en Distance af 3 Fod til alle Sider. e) Til enhver af disse Pibers Rensning skal af Huuseieren anskaffes og vedligeholdes en Børste af Størrelse som Pibens Gjennemsnit, forsynet med en tilstrækkelig tung Vægt og en Kjæde saa lang som Pibens største Længde. Hvorledes dette Apparat hensigtsmæssigen bør være indrettet, bestemmes af Bygningscommissionen, og det skal altid opbevares ved Pibens øverste Feierdør. f) I en Lodpibe af 6 Tommers Diameter, eller med 6 Tommers lange Sider, maa kun udlades Rogen af 3 almindelige Ovne, og disses Jernrør maae ikke staae indenfor Pibens inderste Flade. Skal der i en saadan Pibe ledes Rog fra mere end 3 Ovne, eller fra hvilketsomhelst Arnested, saa har Bygningscommissionen at bestemme dens mindste Gjennemsnit.

§ 43. Enhver Skorsteens- eller Lodpibe skal a) enten fra Grunden af opføres, eller sættes paa Hvælv fra en fra Grunden af opført Brandmuur til en anden, eller mdtrages fra Brandmuren, eller ogsaa (hvilket dog ene gjælder med Hensyn til Lodpiber) sættes paa Hvælv over Bjælkerne, i begge de sidste Tilfælde, saafremt Muren eller Bjælkerne af Bygningscommissionen findes at have den fornødne Styrke til at bære dem, hvorimod de i alle andre Tilfælde ikke maa hvile paa Bjælker, ligesom de skulle være frie for alt

Træværk, og paa Lofterne trækkes saaledes, at de ere 12 Aug.
fjernede saa langt fra Suetaget, at de rundtom kunne besigtiges og reparereș; h) opføres inden i Bygningen og udføres gjennem Taget idetmindste 1 Alen høiere end Mønet eller Tagryggen, men i det Tilfælde, at Piben er noget andet Tag nærmere end 5 Alen, da mindst i lige Høide med dette eller saa høit, at denne Afstand erholdes. Hvor Afstanden ikke udgjør 6 Alen, skal Skorsteenspiben tillige lukkes med Jernplader, eller med hvælvet Hætte af Mur paa den Side, som vender mod den høiere Bygning. Paa Skorsteenspibens Sider maa intet Trækhul anbringes nærmere ved Taget end 1 Alen; c) i ethvert nyt Huus trækkes ud gjennem Taget i eller ved Mønet eller Tagryggen. § 44. Med Hensyn til Skorsteens- og Lodpiber bestemmes videre: a) De skulle opføres af forsvarlige Muursteen og Materialier, som forbindes vel, være glat afpudsede indvendig og udvendig. b) De skulle i Almindelighed være af en halv Steens Tykkelse paa alle Sider, men gjennem Bjælkelag og, hvor de komme Træværk nærmere end 6 Tommer, af en heel Steens Tykkelse. c) I Brændevinsbrænderier, Ølbryggerier, Støberier, Bagerier og lignende Indretninger, hvor der kan ventes større Varmeudvikling end ved almindelige Arnesteder, skulle deres Sider heelt igjennem have en heel Steens Tykkelse. d) Trænagler maae ei indslaaes i dem, ei heller maa nogen Forskaling eller Panering paa dem anbringes. e) Træspjeld og Trædøre skulle paa Piber intetsteds taales. § 45. Ingen Skorsteenspibe maa opføres en tilstødende Huusvæg nærmere end 6 Alen eller saa nær, at Afstanden bliver mindre end Væggens Høide over Piben, uden at Væggen ovenfor med Gesimser og Vindskeder m. m. og nedad indtil 6 Alen fra Skorsteenspibens Aabning, med vedkommende Huuseiers Samtykke, beklædes med Brandmuur eller Jernplader (som falses eller spigres aldeles tæt), hvilket den Byggende straks besørger iværksat og senere vedligeholder. Enhver der opfører en Bygning nærmere ilogen Skorsteenspibe end i ovenmeldte Afstand, er forpligtet til, senest inden 3 Maaneder, efterat Bygningen er bragt under Tag, at beklæde Væggen, Gesimser og Vind-

12. Aug. skeder m. m. med de anførte ildfaste Materialier, hvilken Beklædning stedse maa vedligeholdes. Vinduer maae under ingen Omstændighed anbringes Skorsteenspibens Aabning nærmere end 6 Alen og omvendt. § 46. Med Hensyn til Arnesteder bestemmes Følgende: a) De skulle opføres paa fast Fundament af Steen i en Høide af idetmindste 18 Tommer over Gulvet, hvor dette er af Træ, og skulle Arnesteder i flere Etager, forsaavidt de høre til samme Skorsteenspibe, staae over hverandre, saa at de hvile paa Fundamentet. b) De skulle, saa høit Luen spiller, opføres af een Steens Tykkelse og mod Bindingsværks- eller Trævægge med 1½ Steens Tykkelse, og siden aftage, dog at Muren intetsteds bliver mindre end ½ Steen tyk. c) Alle Skorsteenskapper skulle mures paa Jernstænger, og hvor de behøve at hænge, skal det skee ved en i Loftsbjælken fastgjort Jernstang. I mere end eet Hjørne maae de ikke ophænges, uden med Bygningscommissionens Tilladelse. d) Skorsteensankere eller Rammer og deslige skulle være af Jern eller Metal. § 47. Confurindretninger i Arnesteder skulle opføres paa solid Muur, og hvor de støde mod Trævæg, omgives med 2 Steens Muur til Confurpladens Overkant, og derfra med 1 Steens Muur. Skorsteenskappens Tildækning indvendig skal udføres af ildfaste Materialier og i samme anbringes en Feierdør. § 48. Confurindretninger kunne ogsaa anbringes udenfor Arnested, naar Bygningscommissionen finder at derved ingen Fare er at befrygte; ligesom den ogsaa kan tilstede andre Ildsteders Opførelse af Jern, som Kogeovne m. m., naar dette kan skee paa en betryggende Maade. Naar Confuren sættes paa Bjælker, skal der over disse lægges Steenheller og 2 Lag Muursteen. Ligeledes skal nøie paasees, at Loftet over Confuren betrygges mod Antændelse. § 49. Foran ethvert Kjøkkenildsteds Aabning maa mindst i 1 Alens Bredde, og foran andre Arnesteders Aabning mindst i 2 Alens Bredde, anbringes i Gulvet Muur, Steen eller andet ildfast Material. § 50. Hensseende til Kjøllers og Bageovnes Opførelse fastsættes Følgende: a) Ingen Kjølle maa mures paa Bjælker. Derimod skal det være tilladt, hvis Byg-

ningscommissionen har fundet, at Bjælkerne have den dertil fornødne Styrke, at opmure den saakaldte Grib paa saadanne, naar dens Bund kommer til at bestaae af mindst 2 Lag Murstein paa Fladen, murede med Kalk, og under disse anbringes et 2 Tommer tykt Lag af stampet Leer. Kjøller forsynes med en Hvælv af mindst 1 Steens Tykkelse. b) Den øverste Flade, hvorpaa Kornet udbredes, maa kun bestaae af ildfaste Materialier. c) Ildsteder i Kjøller anbringes paa den Maade, som Bygningscommissionen finder forsvarlig. d) Bagerovne maae ikke sættes paa Bjælker. De skulle forsynes med en Hvælv, mindst 1 Steen tyk, og Muur af samme Tykkelse skal anbringes over alle Roggange. 12 Aug.

§ 51. I Bagerier, Bryggerier, Brændevinsbrænderier, Farverier, Støberier og alle lignende Indretninger, hvor der kan ventes større Varmeudvikling end ved almindelige Ildsteder, skal der være en Skorsteen eller et Forkammer, hvorfra Ilægningen skeer, med muret Kappe og steenlagt Bund. Naar den mod Forkammerets Aabning vendende Væg bestaaer af ildfængende Materialier, skal den, hvor den er Ildstedet nærmere end 4 Alen, være beklædt fra Gulvet til Loftet med Brandmuur. I Bagerier, Laboratorier, Støberier, Smedieværksteder og lignende Indretninger maa intet Trægulv anbringes.

§ 52. Den Muur, som omgiver Bagerovne, Maltkjøller, Brændevinskjedler, Bryggepander eller deslige, maa ikke komme Træværk eller Trævæg nærmere end 1 Alen, og skal staae saa frit, at man allevegne kan gaae omkring den. Dog kan Bygningscommissionen, med Hensyn til allerede indrettede Bagerovne, indvilge Fritagelse for at følge denne Forskrift.

§ 53. Intet Kakkelovnsrør maa udføres fra Kjælder, Vindue, Gavl eller Udvæg, men det skal altid ledes ind i Skorsteenspiben, saa at dets Ende gaaer idetmindste lige med Pibens indre Flade. Ligesaalidt maa noget Ovnsrør ledes gjennem Loftet og Bjælkelaget eller føres ind i Pibens Vind. Ei heller maa uden Bygningscommissionens Tilladelse noget Kakkelovnsrør trækkes fra et Værelse gjennem et andet eller gjennem en Gang for at komme til Skorsteenspiben. Den Længde, hvori saadan Træk-

12 Aug. ning kan tillades, maa ikke overskride 8 Alen, og Roret da stedse være forsynet med Løskrandse samt forarbeidet af saakaldte dobbelte Plader. Ovnsrør, der ledes gjennem en Væg, skal anbringes i en Muur af mindst 1½ Alen i Firkant. § 54. Skulde det være nødvendigt at anbringe Knæ paa et Kakkelovnsrør, enten mellem Ovnen og Brandmuren eller inde i Skorsteenspiben, da skal det, om muligt, forsynes med Løskrandse og i ethvert Tilfælde saaledes indrettes, at det bekvemmeligen kan tages af. § 55. Naar Kakkelovn opføres ved Bindingsværk eller Tømmervæg, skal Væggen altid forsynes med Brandmuur af mindst en halv Steens Tykkelse. Ovnen skal sættes idetmindste 6 Tommer fra Brandmuren og denne være saa bred, at Listerne om samme ikke komme Ovnens Yderkant nærmere end 9 Tommer. Brandmuren maa ikke have Fodlister af Træ. Forøvrigt maa enhver Ovn være fjernet 12 Tommer fra Loftet, og hvor samme anbringes gjennem en Trævæg, forsynes med 1½ Steens Muur paa Siderne. Naar en Ovn opføres paa Træfod, skal Bunden udmures. Roret maa, hvor det staaer frit og ikke ledes gjennem en Muur, saavel til Siderne som opad, være idetmindste ½ Alen fra alt Træværk, saavelsom fra Loftet. § 56. Denne Lovs Bestemmelser skulle ikke være til Hinder for at anvende Ildsteder af ny Indretning, saasom til Værelsers Opildning med varm Luft og deslige, naar Bygningscommissionen finder, at der af saadan Indretning ingen Fare er at befrygte. §57. Efterhaanden som de nuværende Ildsteder, der ikke ere opførte efter de i foregaaende §§ indeholdte Bestemmelser, undergives en Hovedreparation, skulle de forandres overeensstemmende med bemeldte Bestemmelser. § 58. Bygningscommissionen afgjør, hvorvidt en Reparation, som vedkommende Gjenstand undergives, er at anse som en Hovedreparation. § 59. Ved en halv Steen forstaaes i denne Lov en Tykkelse af idetmindste 4½ Tomme, ved en heel 8½ til 9 Tommer og ved halvanden Steen 13 Tommer. § 60. Forinden der begyndes med nogen Skorsteenspibes, Lodpibes, Bageovns eller Kjølles Opførelse eller Istandsættelse, eller med at indmure Bryggepander,

Brændeviinskjedler eller deslige, skal det paaligge Muurmesteren og Huuseieren, Een for Begge og Begge for Een, at anmelde Arbeidet for Stadsconducteuren, paa det at nøiagtigt Tilsyn dermed kan haves. Det samme gjælder ogsaa i Henseende til Ovnes, Confurers og lignende Indretningers Opførelse, naar samme enten skeer af nyt eller er forbunden med nogen Forandring ved Rørets Anbringelse. § 61. Naar en Pibe er færdig, gjennemfares eller renses den af Skorsteensfeieren, hvorefter Stadsconducteuren og Skorsteensfeieren skulle meddele Eieren Attest om, at den heelt igjennem er forsvarlig og indrettet overensstemmende med denne Lovs og Branduanordningens Forskrifter. Lige Attest om at Bagerovn, Kjølle og anden i § 60 nævnt Indretning er forsvarlig, saa at ingen Fare af den er at befrygte, skal erhverves fra Stadsconducteuren. Forinden saadan Attest er foreviist Branddirecteuren og af denne paategnet, maae deslige Indretninger ikke benyttes. Stadsconducteuren har fjerdingaarvis at tilstille Branddirecteuren en Fortegnelse over de ifølge § 60 anmeldte Indretninger. § 62. Forsømmer Nogen at gjøre den befalede Anmeldelse om Bygnings- eller Muurarbeide, inden det foretages, skal han derfor bøde fra 5 til 25 Spd. Lige Bøder skal den være undergiven, som benytter et udført Arbeide (f. Ex. en Skorsteen) uden at have tilveiebragt den befalede Attest om dets Forsvarlighed. § 63. Skeer ellers Noget imod denne Lovs foranførte Bestemmelser, skulle saavel Eieren som de Haandværksmænd, der have forestaaet Arbeidet, ved Dom tilpligtes Een for Alle og Alle for Een at rette det Lovstridige (det være ved efter Omstændighederne enten at borttage, nedrive, ombygge eller forandre Arbeidet) inden en vis bestemt Tid, under Tvang af en tilstrækkelig daglig Mulct, indtil det Forelagte efterkommes. Desuden skal den eller de Haandværksmænd, som have bestyret Arbeidet, tilpligtes at bøde hver fra 5 til 50 Spd. Vil eller kan Huuseieren ikke opgive disse Haandværksmænd, er han selv lige Mulct undergiven. Har Stadsconducteuren, formedelst Forsømmelse af Tilsyn, Skyld i at Saadant er skeet, skal han staae til lige Ansvar, 12 Aug.

12 Aug. naar Arbeidet for ham betimelig er anmeldt. § 64. Under Arbeidets Udførelse har Stadsconducteuren jevnligen at see til derved, for at forebygge, at noget Lovstridigt foretages; ligesom han, saa ofte det fornødiges, bør tilkalde Politimesteren og Branddirecteuren, for at de kunne bidrage til denne Hensigts Opnaaelse. § 65. Ved de anordnede halvaarige Brandvisitationer skal noie paagtes og anmeldes, om Noget finder Sted, som er stridende mod nærværende Lov, for at de Vedkommende kunne drages til Ansvar. § 66. Forsaavidt den specielle Opmaaling over alle Tomter og Grundeiendomme, som i § 51 i Lov af 13de September 1830 er anordnet, ikke er fuldendt inden Byens Jurisdiction, skal samme snarest muligt paa Stadens Bekostning udføres. § 67. Enhver Grundeier skal under en Mulct fra 2 til 10 Spd. være forpligtet til inden den Tid, Magistraten bestemmer, at forsyne sig med Gjenpart af det ifølge denne Lov og Lov af 13de September 1830 optagne Maalebrev over hans Tomt eller Grund. Hvergang Noget afhændes af en Grund skal, paa Contrahenternes Bekostning, det afhændede Stykke opmaales og derover udstedes Kart og Maalebrev, samt det Fornødne desangaaende tilføres det ældre Maalebrev. Naar en Tomt eller Grund udstykkes, skal Grundtaxten af Stadsconducteuren udregnes og hver Deel strax af ham forsynes med Nummer, som i Kartforretningen antegnes. Intet Skjøde maa thinglæses medmindre Maalebrev paa den Grund, det virkelig angaaer, medfølger. § 68. Stadsconducteuren antages af Magistraten i Forening med Formændene. § 69. Foruden Journal over Alt, hvad hans Bestilling vedkommer, og Copibog, skal Stadsconducteuren holde 3 Protocoller, nemlig en, hvori alle Bygningscommissionens, og en, hvori alle Reguleringscommissionens Forhandlinger af ham paa Stedet indføres, samt en, hvori alle Opmaalings- eller Kartforretninger indføres, og den construerede Figur af den opmaalte Grund indtegnes. I de tvende førstnævnte Protocoller underskrives alle Forhandlinger af vedkommende Commissions Medlemmer, og i den sidstnævnte underskrives enhver Forretning ikke alene af Stadsconducteuren, men ogsaa af Kart-

vidnerne. Saavel disse Protocoller, der anskaffes for Stadens Regning, og autoriseres af Overøvrigheden samt eftersees af denne idetmindste een Gang aarlig, som de ældre Grundeprotocoller, opbevares i Stadsconducteurens Archiv. 12 Aug.

§ 70. For Opmaaling af Tomter og Grunde tilkommer Stadsconducteuren, naar Tomten eller Grunden er under 500 Qvadratalen, 1 Spd. 60 ß, fra 500 og under 1000 Qvadratalen 2 Spd., fra 1000 og under 2000 Qvadratalen 2 Spd. 60 ß, fra 2000 og under 4000 Qvadratalen 3 Spd., fra 4000 og under 8000 Qvadratalen 4 Spd., fra 8000 og under 16000 Qvadratalen 5 Spd., fra 16000 og under 30000 Qvadratalen 6 Spd., og siden for enhver Forøgelse af indtil 20000 Qvadratalen et Tillæg af 1 Spd., for hvilken Betaling tillige Kartet leveres tegnet og Kartforretning udstedes. For Deling af en Tomt eller Grund beregnes endnu for hver Delingslinie et Tillæg af en Trediedeel af foranførte Betaling. For Gjenpart af et Maalebrev betales, naar Tomten eller Grunden udgjør indtil 500 Qvadratalen, 90 Skilling, og hvis den er større, desuden en Fjerdepart af den for Opmaalingen bestemte Betaling. For Gjenparter af Grundmaalingsforretninger, optagne førend Loven af 13de September 1830 traadte i Kraft, tilkommer Stadsconducteuren 26 Skilling Arket og for Bekræftningen, naar den forlanges, 40 Skilling. For en Attest i Anledning af Opmaaling, f. Ex. om at ingen Forandring ved en opmaalt Grund er foregaaet, og for saadanne Maalebreves Paategning, som § 67 omhandler, betales 60 Skilling.

§ 71. For en Bygningsforretnings Afholdelse og Protocollation tilkommer Stadsconducteuren ialt 1 Spd., og desuden for dens skriftlige Udfærdigelse saavelsom Gjenparter deraf 26 Skilling Arket, og for Bekræftningen, naar denne forlanges, 40 Skilling. For Tilsynet med en Bygning, enten samme af ny er opført eller derved er foretagen en Forandring eller Hovedreparation efter § 16, tilkommer Stadsconducteuren, naar Bygningens Grundflade ikke overstiger 50 Qvadratalen, og den ikke har Ildsted, 1 Spd., naar den er under 50 Qvadratalen med Ildsted eller fra 50 til 100 Qva-

12 Aug. dratalen, 1 Spd. 60 ß, fra 100 til 300 Qvadratalen 2 Spd. 60 ß, over 300 Qvadratalen 4 Spd. Ligeledes erlægges for Tilsynet med Opførelse af en Bagerovn eller Kjølle og deslige Indretninger 1 Spd., af en Pibe paa 2 eller flere Etager 1 Spd., af en Pibe paa 1 Etage 60 ß, af en Kakkelovn (§ 60) 24 ß, med Indmuringen af en Brændeviinskjedel 1 Spd., med Indmuringen af en Bryggepande 60 ß, med Indmuringen af en Confur eller deslige Indretninger (§ 60) 60 ß; for Tilsynet med Opførelsen af de efter §4 ommeldte Indhegninger og for de efter § 26 foretagne Forandringer med Trapper og Kjeldernedgange erlægges 36 ß. For ovenstaaende Betaling er det tillige Stadsconducteurens Pligt at yde Vedkommende den Veiledning, som med Hensyn til Bygningslovens Bestemmelser forlanges, samt derhos at meddele den i § 61 nævnte Attest. For andre Atteſter, der forlanges af Stadsconducteuren, tilkommer han 60 Skilling. § 72. For Indvarsling til en Bygningsforretning, hvilken udføres af 2de Politibetjente, betales 24 Skilling, naar ei flere end 2 Personer varsles, og for enhver derover 6 Skilling. § 73. Stadsconducteuren maa for de Forretninger, der paa Bestillings Vegne paaligge ham, ikke tage anden eller høiere Betaling end den i de tvende foregaaende §§ bestemte; og paa sine skriftlige Udfærdigelser skal han tegne den derfor oppebaarne Betaling; Alt under Ansvar som for Rettens Betjente. § 74. Enhver Huuseier skal lade Grundens Nummer saavelsom den Rode, hvori Huset er beliggende, paamale samme. Undlader han det, foranstalter Politimesteren det paa hans Bekostning. § 75. De for Overtrædelser af denne Lov forvirkede Bøder tilfalde Fattigcassen, dog tilkommer Angiveren det Halve, saafremt han er ansat ved Politiet. Alle Sager angaaende disse Overtrædelser skulle behandles politiretsviis. § 76. Denne Lov gjælder i det Hele for samtlige de Steder, hvor Bygningsforretninger efter § 2 skulle afholdes, undtagen forsaavidt som dens Bestemmelser, ifølge Sammes Indhold, er tillagt en snævrere Virkekreds. Den træder i Kraft fra 1ste Januar næste Aar, fra hviken Tid de hidtil

gjældende Lovbestemmelser angaaende Bygningsvæsenet [1]) paa de i § 2 benævnte Steder skulle være ophævede. Politimesteren skal strax besørge et Exemplar af denne Lov paa Stadens Bekostning leveret til enhver nuværende Huuseier i den Omkreds, inden hvilken den er gjældende." — Thi have Vi antaget og bekræftet, ligesom Vi herved antage og bekræfte denne Beslutning som Lov. 12 Aug.

Lov om Sagførere [2]). 12 Aug.

Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Juni dette Aar, saalydende:

"§. 1. Sagførere ved Under- og Overretterne beskikkes for Fremtiden ikke af Kongen. §. 2. De hidtil af Kongen beskikkede Sagførere ved Underretterne, som det er paalagt at tage Bopæl paa noget vist Sted i et Amt, kunne herefter tage Bopæl i Amtet, hvor de finde forgodt, og skulle være berettigede til, foruden ved Underretterne i det Amt, i hvilket de ere bosatte, at gaae irette ved Underretterne hvorsomhelst. §. 3. De hidtil af Kongen beskikkede Sagførere ved Overretterne, hvilke ere forpligtede til at boe paa det Sted, hvor den Overret holdes, ved hvilken de ere beskikkede, skulle være berettigede til, foruden ved bemeldte Overret, at gaae irette ved Underretterne hvorsomhelst. § 4. Autorisation som Sagfører ved Underretterne eller ved Overretterne meddeles for Fremtiden af vedkommende Regjerings-Departement, og skrives paa stemplet Papir No. 9 for Underretssagførere og No. 11 for Overretssagførere. §. 5. For at erholde Autorisation som Sagfører ved Underretterne udfordres: a) enten forinden Bestemmelsen i § 10 i Lov af 17de September 1845, indeholdende Forandringer i og Tillæg til Universitetsfundatsen, traadte i Kraft, at have bestaaet juridisk Embedsexamen med ikke ringere Characteer til

[1]) Jfr. Lov om Bygningsvæsenet i Bergen 13 September 1830, cfr. Resl. 18 Juni 1847.
[2]) Jfr. Lov 2 Juni 1821, Frd. 3 Juni 1796 § 40 og Pl. 4 Septbr. 1810.

11 August som Departementet maatte paalægge dem; 2) at disse Læger, saalænge de ere i Virksomhed som Choleralæger, tillægges en maanedlig Løn af 60 Spd., om de ere examinerede, og 40 Spd., om de ere uexaminerede, dog saaledes, at den uexaminerede Læge, der maatte blive ansat som Bestyrer eller Overlæge ved et Lazareth, nyder samme Løn som den examinerede Læge; 3) at enhver saadan Læge paa Reiser i offentligt Anliggende tilstaaes Skydsgodtgjørelse for 2 Heste eller dertil svarende Baadskyds; 4) at de Udgifter, som denne Foranstaltning medfører, maa udredes af Statscassen af det til tilfældige Udgifter paa Budgettet opførte Beløb.

11 August Bekjendtgjørelse fra Marine-Departementet, saalydende: Da samtlige ved Østersøen og den finske Bugt beliggende russiske og finske Havne, ifølge Departementets Bekjendtgjørelse af 15de Juli dette Aar, indtil videre ere at betragte som smittede af Cholera morbus, saa meddeles herved til Forebyggelse af mulig Misforstaaelse, at de i Departementets Circulaire af 29de November 1847 under No. 1 og 2 med Hensyn til Quarantainevæsenet fastsatte Bestemmelser for Eftertiden bortfalde, hvorimod alle øvrige i nysnævnte Circulaire givne Forskrifter fremdeles staae ved Magt.

12 August Lov angaaende Bygningsvæsenet i Bergen.

Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 20de Juni dette Aar, saalydende:

§ 1. I Staden Bergen skal fremdeles være en Bygningscommission, bestaaende af Politimesteren, Branddirecteuren og Stadsconducteuren, samt en Reguleringscommission, bestaaende foruden af Bygningscommissionens Medlemmer af et Medlem af Magistraten, hvilket af Stiftamtmanden beskikkes, og af saamange af Formændene, som disse ved foretaget Valg hvert andet Aar mellem sig bestemme. I Reguleringscommissionen er det Medlem Formand, som tillige er Medlem af Magistraten. Stadsconducteuren fungerer tillige som Secretair uden særskilt

Godtgjørelse. § 2. I Staden Bergen, paa 12 August
dens eller Fæstningens Grund, saavelsom i Forstæderne
Store-Sandvigen, Lungegaarden, Møhlenpriis, saale-
des som dette Territorium nu er eller i Overeensstem-
melse med nærværende Lovs § 6 vorder bestemt, maa
(med Undtagelse, hvad Fæstningens Grund angaaer,
af Befæstninger eller i Forbindelse med samme staa-
ende Bygninger, og iøvrigt med den Undtagelse, som
omhandles i § 4) ikke nogen Bygning eller noget
Skuur opføres, ei heller ved Bygning paabegyndes
nogen Forandring eller Reparation, hvorved dens ud-
vendige Form forrykkes, forinden Saadant er anmeldt
for Stadsconducteuren og en Bygningsforretning paa
Stedet er bleven afholdt af Bygningscommissionen.
§ 3. Ved denne Forretning skal den tilsigtede Byg-
nings- eller Forandrings-Plan nøiagtigen forklares og
beskrives, og, naar ny Bygning agtes opført, tillige
Tegning eller Nids derover fremlægges, for at det
kan vorde paaseet, at derved ikke enten de tilstødende
Grundes og Huses Eiere (hvilke skulle tilkaldes, saa-
fremt de opholde sig i Bergen eller dens Politijuris-
diction) fornærmes, eller Gadelinier forrykkes, eller
i andre Maader Noget skeer, som strider imod denne
Lov eller andre gjældende Bestemmelser. Paabegyn-
des ikke Arbeidet eet Aar efterat Forretningen er af-
holdt, maa ny Bygningsforretning afholdes. Skulde
senere nogen Forandring ønskes, maa Anmeldelse skee
for Stadsconducteuren, der i tvivlsomme eller vigtige
Tilfælde har at foranstalte en ny Forretning afholdt
paa den Byggendes Bekostning. § 4. Naar
en Bygning, en Paa- eller Tilbygning har en Grund-
flade af under 10 Qvadratalen, holdes i Almindelig-
hed ingen Bygningsforretning, men Anmeldelse derom
skeer til Stadsconducteuren, som, hvis det findes for-
nødent, foranstalter saadan Forretning afholdt. Lig-
nende Anmeldelse maa gjøres, naar Nogen mod of-
fentlig Passage og Byens Marke opfører Indhegnin-
ger, paa det at Stadsconducteuren kan paasee, at
Grændserne rigtigen befølges, samt ligeledes, naar ved
Bygning paabegyndes en Forandring eller Reparation,
der ikke foranlediger Bygningsforretning. § 5.
Umiddelbart efter denne Lovs Publication har Regi-

12 August leringscommissionen at træde sammen og snareſt mulig at foreslaae, hvilke Gader skulle ansees som Hovedgader, saavelsom de offentlige Pladse og Almindinger, samt aabne og ubebyggede Rum, for hvilke Bestemmelserne i §§ 15 og 16 skulle være gjældende, hvilke. Alt tilligemed Byens øvrige Gader, Smuge og ubebyggede Rum paa et dertil tjenligt Kart bliver at anbyde og med fornøden Beskrivelse at indsende til Vedtagelse af Byens Repræsentantskab. Dog skal kongelig Approbation derpaa erhverves, forinden Beslutningen erholder Gyldighed; hvorefter Kartet henlægges paa Raadhuset, for at Enhver kan tilstedes Adgang til at eftersee samme, og Beskrivelsen bliver af Commissionen offentlig at kundgjøre. En Gjenpart af dette Kart, som tillige skal udvise Grændserne, indenfor hvilke denne Lov efter § 2 er gjældende, skal med Beskrivelse opbevares i Magistratsarkivet, ligesom en anden Gjenpart indsendes til Rigsarkivet. Kartet skal derhos hvert 25de Aar revideres paa Bycassens Bekostning, og de Forandringer deri, som den forløbne Tid maatte have medført, skulle da anmærkes. § 6. Forsaavidt det i Fremtiden findes fornødent at udvide Grændserne for Lovens Virksomhed, har Regulerigscommissionen herom at gjøre Forslag, som forelægges Repræsentantskabet til Vedtagelse, og hvorpaa ligeledes erhverves kongelig Approbation. Naar denne er erholdt, aflægges Udvidelsen paa det i § 5 ommeldte Kart. Paa samme Maade bliver der at forholde, om nogen Forandring ansees fornøden med Hensyn til Hovedgader eller offentlige Pladse og Almindinger, for hvilke Bestemmelserne i §§ 15 og 16 skulle være gjældende. § 7. Ligeledes skal denne Commission træde sammen, saaofte enten i Anledning af Gaders og offentlige Pladses Anlæg, Retning og Udvidelse, eller andre dens Virkekreds ifølge denne Lov underlagte Tilfælde Noget indtræffer, som maatte fordre Afgjørelse, og bør den, naar Bestemmelserne i § 5 1ste Passus ere opfyldte, gjennemgaae det forhen Vedtagne med Hensyn til offentlige Pladses og Gaders fremtidige Regulering og lade udarbeide en ny og saavidt mulig fuldstændig Plan til Rettelse, Udvidelse og Anlæg af Gader, offentlige

Pladse og Almindinger samt ubebyggede Rum inden- 12 August
for det i denne Lov bestemte Territorium, for at samme, forsaavidt Grundene ere ubebyggede eller efterhaanden som de nuværende Bygninger enten borttages eller ødelægges, eller og deres Grundvolde undergaae nogen Forandring, efter Omstændighederne derefter kan reguleres og rettes. Planen antydes paa det i § 5 omhandlede Kart, efterat være antagen af Repræsentantskabet. Forsaavidt dens Befølgelse paaforer Communen Udgifter, fornødiges dertil Samtykke af dens oeconomiske Bestyrelse. Om nogen forandret Reguleringsplan med Tiden findes fornøden, forholdes dermed paa samme Maade, som ovenfor er bestemt. § 8. Med Hensyn til Gaders, offentlige Pladses og Almindingers Anlæg m. m. bestemmes: a) Ved den i foreskaaende § 7 omhandlede Reguleringsplan bør det i Særdeleshed paasees, at Byen søges afdeelt i passende store Qvartaler ved Anbringelsen af Almindinger og Hovedgader. b) Gaderne skulle være saavidt muligt lige og 14 til 20 Alen brede, og have aaben Udgang i begge Ender. De, der have en større Bredde, skulle beholde denne. c) Smuge og Sogaarde bør ogsaa have aaben Udgang i begge Ender, og forøvrigt være saa brede, som Omstændighederne tillade. Nye Smuge og Sogaarde maae ikke anlægges. d) Enhver Gade, som fra ny anlægges, skal saavidt muligt være lige, og idetmindste 20 Alen bred, og skal med Hensyn til denne Lovs Bestemmelser betragtes som Hovedgade. e. Torve, Almindinger, offentlige Pladse og andre til ubebyggede Rum bestemte Grunde, maa ikke indskrænkes, men skulle saavidt muligt reguleres og, forsaavidt de ere bebyggede, efterhaanden ved forefaldende Leilighed ryddiggjøres til fri Passage; dog skal paa saadanne ubebyggede Rum, som i Overensstemmelse med § 7 ere bestemte til ei at maatte bebygges, kunne anbringes lette Indhegninger, ligesom ildfaste Sprøitehuse og Færgemandsskure af løse Flager kunne opføres paa Almindinger. f) Enhver Alminding bør saavidt muligt gaae i en lige Linie, være mindst 60 Alen bred og have aabne Udgange i begge Ender. g) Undtagelse fra de i denne § foreskrevne Regler kan i enkelte Tilfælde og paa Grund

12 August af særdeles Omstændigheder tilstedes af Reguleringscommissionen; dog skal, naar der er Spørgsmaal om Indskrænkning af offentlige Pladse og nye Gaders Anlæg, afvigende fra Bestemmelsen i Litr. d, samt om Anlæg af nye Smuge og Søgaarde, Sagen forelægges Communalrepræsentationen til Afgjørelse. § 9. Den saakaldte Communicationslinie, hvorved forstaaes et ubebygget Rum af 75 Alens Bredde fra Frederiksberg over Klosteret og Engen til Lungegaardsvandet, skal fremdeles løbe i den Retning, som er eller i Overeensstemmelse med § 7 vorder bestemt. Imellem Øvregadens østlige Gadelinie og de Contorske Bygninger skal være et ubebygget Rum af 60 Alens Bredde, paa hvilket heller ikke Kjældere maae anbringes. Paa Øvregadens vestlige Side maa ingen Bygning opføres eller Udvidelse af nuværende Bygninger finde Sted. Ligeledes skal der mellem Søboderne og de dermed i umiddelbar Forbindelse staaende Bygninger samt Bygninger paa Landsiden være et ubebygget Rum af 60 Alens Bredde i Sandvigen, af 40 Alens Bredde i Skudevigen og paa Møhlenpriis og af 25 Alens Bredde ved Nøstet, — hvilket Rum, forsaavidt samme nu er bebygget, efterhaanden ved forefaldende Leilighed skal ryddiggjøres efter den Linie, som i Overeensstemmelse med den i § 7 ommeldte Reguleringsplan herfor maatte blive bestemt. Paa den Contorske Brygge maae ikke andre Bygninger opføres end i § 35 er bestemt. Naar de paa nordre Side af Torvet ved Bunden af Vaagen i 20de Rode beliggende Bygninger engang nedrives eller forgaae, maa ingen Bygning der igjen opføres uden Reguleringscommissionens Samtykke. § 10. Saavel hvor Gader, Almindinger eller offentlige Pladse og de til ubebyggede Rum udlagte Grunde forblive uforandrede, som hvor de ere eller blive bestemte til Udvidelse eller til fra nyt af at anlægges, maa ingen Forandring med Grundvold eller Bolværk foretages, eller nye Bygninger af hvilketsomhelst Slags, ligesaalidt som Indhegninger opføres, medmindre den i Overeensstemmelse med denne Lov bestemte Retning følges; hvilken Bestemmelse den Byggende er forpligtet til at oppebie i et Tidsrum af 1 Maaned efter Byg-

ningsforretningens Afholdelse. Dog skal det af Re- 12 August
guleringscommissionen kunne tillades, at en Bygning opføres indenfor Gadelinien, naar dette skeer parallel med samme og mindst 6 Alen fra Gaderetningen, som bibeholdes ved en passende Indhegning, hvorover Tegning forelægges Bygningscommissionen til Antagelse, forinden fornævnte Tilladelse meddeles. Bliver en Tomt eller nogen Deel deraf at afstaae til Udvidelse eller Rettelse af en allerede anlagt Gade eller offentlig Plads, skal Værdien godtgjøres Eieren af Byens Casse, enten efter Overeenskomst eller efter uvillige Mænds Skjøn. Naar Communalrepræsentationen efter Forslag fra Reguleringscommissionen finder, at det bliver nødvendigt at anlægge nye eller udvide ældre Gader eller offentlige Pladse, er enhver Grundeier pligtig at afgive den dertil fornødne Grund mod Erstatning af vedkommende Communecasse efter Taxt. De, som herefter bebygge Tomter mod en ny Gade eller offentlig Plads, skulle erstatte Byen en forholdsmæssig Andeel af dens Udlæg i den omhandlede Anledning, saaledes at Enhver især tilsvarer Omkostningerne ved Anskaffelse af Grund til den halve Gade eller en tilsvarende Deel af offentlig Plads, saavidt den af ham bebyggede Grund strækker sig. Forhindres nogen Grundeier derved, at den approberede Plan følges, aldeles fra at bebygge sin Grund, kan han fordre, at Byen strax skal erhverve den Deel af Grunden, som er bestemt til Gade eller offentlig Plads, mod Erstatning efter billig Taxt. § 11. Reguleringscommissionen har at bestemme, hvor nær og i hvilken Retning Bygninger bør opføres ved Veie eller Veigrøfter inden det Terrain, som den i § 7 omhandlede Plan indbefatter og i Overeensstemmelse med denne. I Forstæderne paa Landets Grund bør, saavidt muligt er, alle Bygninger og Indhegninger opføres i en lige Linie mod Veien eller Gaden. § 12. Klager over formeentlige Forurettelser af Reguleringscommissionen afgjøres ved Politiret, naar ikke Vedkommende enes om at henstille den opstaaede Tvist til Afgjørelse af Kongen. § 13. Værker, som drives med Dampmaskiner, Klokkestøberier, Jernstøberier, Sæbesyderier, Pottemagerier, Kogerier for Beeg

12 August og Tjære, Tran eller Olie, Maltgjørerier, Brændevinsbrænderier og andre lignende Indretninger maae herefter ikkun anlægges i Byens Udkanter efter Reguleringscommissionens nærmere Bestemmelse og ikkun anbringes i Bygninger, som enten ere af Grundmuur eller af Bindingsværk med heel Steens udmurede Fag eller af Materialier, som af Bygningscommissionen ansees af lige Sikkerhed. Dog kunne Maltgjørerier og Værker, som drives med Dampmaskiner, hvortil blot benyttes Steenkul, Trækul eller Torv, ogsaa anlægges inde i Byen, naar de anbringes i grundmurede Bygninger. De i denne § ommeldte Bygninger skulle desuden være adskilte fra andre Bygninger ved ubebygget Plads til alle Sider af mindst 12 Alens Bredde. Laboratorier skulle ikkun anlægges i murede og overhvælvede Rum. § 14. Imellem Strandgaden og Vaagen maa fra Nordnæspynten til Torvet ingen Smedie, intet Ølbryggeri, Farveri, Bageri, Hattemager-, Snedker-, Bødker- eller lignende ildsfarligt Værksted, ligesaalidt som Heste- og Kostalde anlægges eller indrettes. Ei heller maa paa det saakaldte Handelscontors Grund anlægges eller indrettes Heste- eller Kostalde. § 15. Enhver Bygning, som opføres mod Alminding eller Hovedgade, skal paa den eller de Sider, som vende mod samme, opføres af ildfaste Materialier eller beklædes dermed. Støde saadanne Bygninger ikke umiddelbart til Nabohuse, skal enten den mellem dem værende Aabning tildækkes med ildfaste Materialier, hvori kan anbringes en Dør, eller den nysnævnte Beklædning anbringes paa Husets Sider i en Længde af 16 Alen. Vende saadanne Bygningers Sider mod Gader eller Smuge, skulle de i samme Længde ligeledes være beklædte med ildfaste Materialier. De Dele af en ny Bygnings Sider eller Endegavle, der naae over foranbestemte Tildækning mellem Bygningerne, eller ved at opføres umiddelbart mod Nabohuset naae over dette, skulle ligeledes i forannævnte Længde beklædes med ildfaste Materialier. I de sidstnævnte Tilfælde kunne de ildfaste Materialier tillades anbragte efter de i § 16 foreskrevne Regler, men ellers skal den i nærværende § omhandlede ildfaste Beklædning bestaae af mindst

4½ Tomme tykt Muurværk udenfor alt Træværk, og 12 August
skal Beklædningen stedse anbringes inden 2 Aar, efterat Bygningen er bragt under Tag. Gesimser og Tagrender skulle paa de Sider, hvor ildfast Beklædning skal anbringes, ligeledes være af ildfaste Materialier. § 16. Bestemmelserne i § 15 blive ogsaa gjældende, naar nogen af de nuværende Træbygninger, som ikke ere muurbeklædte paa den eller de i bemeldte § ommeldte Sider og som vende mod Hovedgade eller Almindning, paabygges en Etage eller undergaae en Hovedreparation, hvorved den udvendige Beklædning aftages; dog behøver den ildfaste Beklædning her ikkun at være 4½ Tomme tyk udenfor Tømmervæggen og 1¼ Tomme tyk, eller bestaae af de saakaldte Pandestene eller Fliser, udenfor Oplængere og Naaver. Paa saadanne Bygninger skal det ogsaa være tilladt at anbringe en Muurbeklædning af 9 Tommers Tykkelse, uagtet denne derved kommer til at gaae ind paa Gadelinien, naar Bygningscommissionen finder samme nødvendig for Husets Varighed, ligesom denne ogsaa under særdeles Omstændigheder og hvor Husets Beliggenhed gjør det unndgaaeligt nødvendigt, kan tillade Beklædningen udført af tykke dobbelte Jernplader, der falses eller spigres aldeles tæt; dog maa Rummet indenfor Pladerne mellem Naaver og Oplængere være udfyldt med Muurværk. Hovedgesimser, Tagrender og Vindskeder skulle enten være af eller beklædte med ildfaste Materialier (som Metalplader m. m.), hvorimod mindre Gesimser og andet Listværk kunne være af Træ, naar de anbringes udenpaa den omhandlede Beklædning; dog skal i saa Fald de opadvendende Flader af samme, hvis Heldingsvinkel afviger mere end 45 Grader fra den lodrette Linie, beklædes med ildfaste Materialier. § 17. Bygninger ved de i § 9 bestemte ubebyggede Rum i Skudevigen, Sandvigen og paa Mohlenpriis samt ved Nøstet og den vestre og østre Side af de Contorske Bygninger skulle ikke være underkastede de i §§ 15 og 16 givne Bestemmelser med Hensyn til ildfast Beklædning. § 18. Reguleringscommissionen skal ved forefaldende Leilighed i Almindelighed søge at dele de ved Hovedgader og Almindinger dannede Qvarta-

12 August

ler, som dertil maatte findes skikkede, med een eller tvende gjennem Qvartalets Midte løbende Brandgavle af forsvarlig Tykkelse, hvis Høide maa overstige de tilstødende Bygningers med ½ Alen. Hvilke Qvartaler, der saaledes bør gjennemskjæres af Brandmure, skulle indtages i den i § 7 ommeldte Plan, forsaavidt dette lader sig forud bestemme. Den til Muren fornødne Grund skal afgives af de tilstødende Grundeiere, hvorimod sammes Opførelse bekostes af By- eller Bygningscassen, hvorfor Communalrepræsentationens Samtykke hertil forinden maa tilveiebringes. § 19. Hvor Forhøininger af Sand eller Jord maatte findes, skulle Grundstenene lægges saa dybt, at de ligge under den Flade, som Gaden ved Sandets eller Jordens Bortrydning bør have, hvorom Brolægningsvæsenets Bestyrelse har at afgive Bestemmelse. § 20. Ingen Træbygnings Høide maa overstige 16 Alen til Gesimsens og 23 Alen til Tagets Overkant. Side- og Bagbygninger af Træ, der opføres med fritstaaende Halvrøst, maa ikke overstige 17 Alen i Høide til Tagspidsen. Deslige Bygningers Tvær- og Baggavle for Taget maae, naar samme ikke opføres af ildfaste Materialier, ikkun opsættes af Standerværk, forsynet med en let Bordklædning. Grundmurede Bygninger og de, der opføres af Bindingsværk med udmurede Fag og udvendig Brandmuur, tilladtes opførte indtil en Høide af 20 Alen til Gesimsens Overkant. Opføres deslige Bygninger med Gavl, skal samme indrettes som Brandgavl, gaae mindst 9 Tommer over Taget og ikke overstige 27 Alen i Høide fra Grunden til Tagspidsen. Er Grunden skraa, skal Høiden beregnes efter Middeltal af høieste og laveste Sted, dog saaledes, at den paa intet Sted skrider mere end 2 Alen over de fastsatte Høider. Pakhuse, der opføres umiddelbart mod de Almindinger, hvor ildfast Beklædning skal anvendes, maae ikke overstige 10 Alen i Høide, og regnes denne fra øverste Kant af Bolværket til øverste Kant af Gesimser. Undtagelser fra disse Høidebestemmelser kunne ved grundmurede saavelsom ved offentlige Bygninger, der absolut behøve en større Høide, af Bygningscommissionen tilstedes. § 21. Arke eller store Udbygninger maae ikke opføres

paa Træhuse til den eller de Sider, der vende mod Alminding eller Hovedgade, hvor Bygningerne efter denne Lovs Bestemmelse skulle opføres af eller beklædes med ildfaste Materialier. Udbygninger fra Tage, som Lysarke eller Tagvinduer, samt Vindearke, maae ikke anbringes paa nogensomhelst Bygning af forannævnte Beliggenhed og til de der anførte Sider, med Undtagelse af Vindearke paa Pakhuse, naar samme mod Alminding er omgivet af Søen. Hvor Arke eller store Udbygninger anbringes, maae de til Gesimsens Overkant ikke overstige den ellers for Bygninger bestemte Høide, regnet fra Grunden, og hvor samme vender mod Gade eller offentlig Passage, til alle Sider opføres eller beklædes med ildfaste Materialier, som i § 16 bestemt, indtil 16 Alen fra Gadelien, hvilken sidste Bestemmelse ogsaa gjælder mindre Udbygninger, som Lys- og Vinde-Arke. Nye Arke, som opføres paa ældre Huse, ere samme Bestemmelse underkastede. Arke, som undergaae en Hovedreparation, skulle forsynes med ildfast Beklædning. Attiker, Balustrader og lave Frontespicer, som ogsaa kunne anbringes over den bestemte Høidelinie, skulle være af ildfaste Materialier. § 22. Intet Tag maa opføres spidsere, end at Mønnevinkelen idetmindste er 90 Grader, dog kan fra denne Regel, med Bygningscommissionens Tilladelse, ske Undtagelse, hvor Omstændighederne maatte fordre det og den fastsatte Høide til Tagspidsen ikke overskrides. Brækket Tag (Mansardtag) maa ikke anvendes. § 23. Mod Gade og offentlig Passage maa Gavl eller Mønnespids ikke anbringes paa Huse eller Arke. Med Bygningscommissionens Tilladelse kunne dog Gavle anvendes paa Eenetages Huse, naar de ikke vende mod Hovedgade og Alminding, og naar samme brækkes paa et passende Sted. Naar det tillades at anvende spidse og brækkede Gavle paa Huse og Arke, maae samme overeensstemmende med § 15 beklædes med ildfaste Materialier og derhos, naar de ere fritstaaende, undtagen mod Søen og den Contorske Brygge, ikke gives en større end den for Bygninger til Gesimsens Overkant bestemte Høide. Lys- og Vindearke paa Steder, hvor de efter § 21 ikke skulle have Be-

12 August